

СТАНОВИЩЕ

от Доц. д-р Тони Данков Аврамов, дм

научен ръководител на д-р Тони Димитров Кондев, асистент към Катедра Неврохирургия и УНГ болести при Медицински университет "Проф. д-р Параскев Стоянов,, - Варна

на дисертационен труд на тема: "Интраоперативна ултразвук-асистирана оценка на степента на декомпресия при лумбална спинална стеноза." по област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, докторска програма „Неврохирургия“

Актуалност на тематиката

Дисертационният труд на д-р Тони Димитров Кондев е посветен на изключително актуална и социално значима тема за спиналната стеноза, която се явява и най-честата индикация за оперативно лечение в лумбален отдел на гръбначния стълб в настоящо време.

Чрез въвеждането на интраоперативен ултразвук в оперативното поле е възможно поставянето на точна, бърза и моментна оценка на степента на декомпресия при лумбална спинална стеноза, както и определяне на топичните взаимоотношения между анатомичните обекти в оперативното поле. Интраоперативният ултразвук се явява метод, чрез който се възпроизвеждат обективни и доказателствени критерии за степента на осъществената декомпресия и то време на провеждането на оперативната интервенция.

Познаване на проблема

Дисертационният труд на д-р Тони Димитров Кондев е отразен на 146 страници, онагледен е с 28 таблици и 41 фигури. Литературният обзор е базиран на 278 публикации на латиница. Този брой от автори е добра предпоставка и демонстрира детайлно познаване на актуалната тематика на дисертационния труд и настоящия контекст на проблема. Въведението е изложено достатъчно ясно, изчерпателно, тематично и разбираемо.

Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Въвеждането на интраоперативната ултразвук асистирана оценка на степента на декомпресия при лумбална спинална стеноза чрез измерване на предно- заден диаметър и напречно сечение на дуралния сак в рутинната клинична практика е първа по рода си стъпка в световен мащаб. Методиката е сигурна, бърза и неинвазивна. Тези качества са подробно описани в литературния обзор и отразени в получените резултати, и направените изводи.

Предимствата на интраоперативната методика са изброени детайлно и са обосновани като иновативни и лесно приложими в оперативната практика:

Провеждането на изследването не изисква голямо времетраене и може да бъде осъществявано многократно в помощ на оператора.

Интраоперативният ултразвуков анализ доставя в реално време оценка на степента на декомпресия чрез измерване на предно-заден диаметър и напречно сечение на дуралния сак.

Дефинирани са прецизни индикации за употреба на ултразвук асистираната декомпресия при лумбална спинална стеноза.

Установено и образно е доказано детайлното разграничаване на костните и мекотъканни структури в оперативното поле чрез интраоперативния ултразвук.

Ясно се проследяват нервните коренчета и степента на хирургичната декомпресия на дуралния сак чрез ултразвука.

Създаден е протокол за употреба на ултразвук при спинална стеноза.

Осъществена е статистическа обработка и анализ на данните.

Въз основа на анализирания данни от получените интраоперативни резултати дисертантът предлага, разработва и внедрява в клиничната практика бърз, надежден, неинвазивен метод, който е лесно приложим и то многократно.

Изводите направени в дисертационния труд са 10 на брой и се основават на подробен анализ на представените литературен обзор, клиничен материал и на анализа при обсъждане на получените резултати. Формирането и подредените по важност изводи отразяват същността на дисертационния труд, имат научна и приложно-практическа стойност, като 3 от тях са с оригинален характер. Най-значимите и с практическа и приложна стойност за клиничната практика са следните:

- Ултразвукът е широко разпространен и използван метод, като с подобен тип устройство може да се сдобият дори малки клиници и болници.
- Неинвазивният характер на УЗ е предимство при всички пациенти, особено при тези, които са податливи на инфекции, загуба на кръв или при такива със силно увреден соматичен статус.
- Интраоперативният ултразвук се налага като надежден метод за интраоперативна оценка на анатомичните обекти при хирургичното лечение на спиналните заболявания.
- Употребата му през годините показва, че и за в бъдеще ултразвукът ще остане точен, бърз, ефективен и безопасен метод при хирургичното лечение на спинална патология и ще разкрие нови пътища свързани с използването му като метод за оценка на степента на декомпресия на гръбначния мозък

Приноси на дисертационния труд на д-р Тони Димитров Кондев са с оригинален, потвърдителен и приложен характер.

Оригинални приноси:

Интраоперативната ултрасонография е въведена и използвана рутинно при оперативни интервенции на пациенти с лумбална спинална стеноза с цел обективизиране и прецизна интраоперативна преценка на степента на декомпресия на нервните елементи при лумбална спинална стеноза, като се има предвид, че представената в настоящия научен труд серия е най-голямата от публикуваните до настоящия момент в световната литература.

Интраоперативната оценка на степента на декомпресия при лумбална спинална стеноза е надежден, неинвазивен, бърз и обективен метод постигащ интраоперативен контрол, чрез който може да се осигури по-бързо възстановяването на пациента в следоперативния период.

Направена е дългосрочна оценка и анализ на ефективността на интраоперативната ултрасонография по отношение оценката на степента на хирургична декомпресия при неврохирургичното лечение на болни с лумбална спинална стеноза.

Приноси с потвърдителен характер:

На базата на обстоен литературен преглед на наличната специализирана литература са събрани и формулирани индикациите за приложение на интраоперативната ултрасонография с цел оценяване степента на декомпресия на нервните елементи при лумбална спинална стеноза.

Извършен е статистически анализ на получените резултати от приложението на интраоперативната ултрасонография за оценка на степента на декомпресия при лумбална спинална стеноза.

Приноси с приложна стойност:

Разработен е протокол за употреба на интраоперативна ултрасонография за оценка на степента на хирургична декомпресия при неврохирургичното лечение на лумбална спинална стеноза.

Осъществено е обучение на лекарския неврохирургичен екип на Клиниката по неврохирургия в УМБАЛ „Св. Марина“ за същността, целите и употребата на интраоперативната ултрасонография при оценката на степента на декомпресия на нервните елементи при лумбална спинална стеноза.

Формулирани са препоръките за приложението на интраоперативната ултрасонография за оценка на степента на хирургична декомпресия при болни с лумбална спинална стеноза.

Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Докторантът има три пълнотекстови публикации свързани с темата на дисертационния труд отпечатани в български списания. Има участия с научни доклади и постери по темата на дисертацията си на два конгреса, единия от които е международен форум – в Япония. Всички публикации са на хирургична тематика. Д-р Тони Димитров Кондев е имал пряко участие в събирането и обработването на информацията от медицинските досиета както и в оперативното

лечение на всички пациенти включени в проучването. Обработил е достатъчен обем от информация по един систематизиран и аналитичен начин. Представил е по достатъчно ясен и добре онагледен начин основните акценти в темата и е извел ясно формулирани заключения и изводи.

Автореферат

Авторефератът отговаря на изискванията за обем, структура и удобно и лесно достъпно презентира съдържанието на основните резултати, заключения и изводи в дисертацията в синтезиран вид.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на д-р Тони Димитров Кондев е написан грамотно, с ясен стил и правопис, добре онагледен и представлява напълно завършен отлично подреден научен труд отговарящ на всички изисквания на ЗРАСРБ , Правилника за приложението му и Правилника на МУ – Варна.

Така в заключение мога да добаявя, че докторантът д-р Тони Димитров Кондев притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научната специалност „Неврохирургия“, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Предвид това, както и успешното професионално развитие, публикационната активност и преподавателска дейност убедено препоръчвам на уважаемите членове на НЖ да гласуват положително и да присъдят заслужено образователната и научна степен „доктор“ на д-р Тони Димитров Кондев в докторска програма по “ Неврохирургия “ !

11.8.2020 г.

Изготвил становището: .....

Доц. д-р Тони Данков Аврамов, дм